

Zivimo v izposojenem casu

Urednikove misli

»Pater, vse pogosteje se srečujemo na pogrebi. Pater Bazilij je imel veliko porok in krstov, Vi pa imate kar naprej pogrebe!« Kolikokrat sem že slišal ta pomilovalni stavek v zadnjem času. In res, ne samo mesec november, ki je pred nami s praznikom vseh svetih in 2. november z vseh vernih rajnih dnevom, nas vse usmerja na naš zadnji in dokončni cilj vseh naših poti in prizadevanj. Vsaka smrt nas spominja, da je naše življenje kratko in negotovo. Priče smo ne le odhajanju naših najbližjih, ki so v večini bogato dopolnili leta svojega zemeljskega romanja. Vso Avstralijo in ves svet je pretresla žalostna novica sobote, 12. oktobra 2002, ko je človeška hudobija povzročila smrt blizu dvesto ljudi na Baliju, med njimi 30 Avstralcev, 140 pa pogrešanih (podatek 17.10.2002). Tako je nedelja, 20. oktobra 2002, postala v Avstraliji narodni dan žalovanja, razmišljanja, molitve za žrtve zločinskega dejanja človeške hudobije. In vsak Exitus – kot zdravniki imenujejo smrt ali Transitus – Prehod, kot je smrt imenoval sveti Frančišek Asiški, bi nas moral ogreti v daru Božje ljubezni in v obnovi zaveze s Stvarnikom in stvarstvom.

V tej številki Misli združujemo zaradi finančnih razlogov dva meseca - oktober in november. Za osem strani pa so te Misli vendarle večje. Povezana sta rožnovenski mesec - oktober in spominski mesec naših rajnih – november. Skušamo vam zopet posredovati nekaj tega, kar so nam poslali naši naročniki in dopisniki. In tu je spet Matica naših pokojnih, kakor smo jo zabeležili vaši dušni pastirji v Sydneyu, Adelaidi in Melbournu skupaj z našimi dopisniki. Za vsemi temi imeni so leta preizkušenj, veselja, so zgodbe težkih časov, ki jih je preživljala domovina, so upanja in uspehi v novi domovini in konec poti. In je tudi žalost, da nas je vse manj. Odhajajo velikani, pionirji slovenske Avstralije. Z žalostjo v srcu zapišem ime vsakega pokojnega. V zadnjem času Janez Primožič iz Brisbana, Jože Štemberger iz Maffre v Viktoriji, Cilka Zdražil, Jože Potočnik, Štefanija Mazzitelli iz Melbourn, Savo Tory, dr. Coby in Daniel Brkovec iz Sydneya. Sami ponosni in delavni Slovenci, naročniki in bralci Misli ter njihovi dobrotniki. Soproga pokojnega Janeza Primožiča, Avstralka, nam je takoj po Janezovi smrti telefonirala in nas obvestila: Janez je umrl ter dodala: Ne pošiljajte več Misli. Pa so bile Misli že na poti in so se čez nekaj dni vrnile nazaj v Melbourne. Tudi to je žalost in resnica, ki jo moramo upoštevati in nas tudi zaznamuje. Nismo več mladostni in ne bomo več govorili, da nas je v Avstraliji med 25 in 30 tisoč. Matica pokojnih vsebuje zadnja leta nad 70 smrti na leto. Državno radio SBS je že sklical sestanek, kjer se je nakazovalo, da nam bodo vzeli nekaj programa, ker smo majhna skupina. Kmalu bomo zvedeli za uradni državni podatek zadnjega popisa prebivalstva, ki nam bo povedal, koliko ljudi v Avstraliji je povedalo, da govorijo doma poleg angleškega jezika tudi slovensko.

Ob vsem povedanem pa smo pravzaprav lahko veseli vseh majhnih korakov, ki jih še vedno pogumno delamo. V začetku oktobra 2002 smo imeli v Melbournu slovenski koncert, 28. po vrsti, ki je bil v glavnem še vedno mladinski. Hvala družinam in mladim, ki ste pokazali izredno delavnost, ustvarjalnost, slovenskost in multikulturnost. Tudi o tej mladostni moči med nami je kar nekaj sporočil v teh Mislih – v besedi in sliki.

Vsi sadovi prihodnosti so skriti v semenih sedanosti. In ker sem prepričan, da zmaga življenje, vam pošiljam tudi te misli v Mislih. Kar nekaj stvari smo lahko uredili od zadnje številke. Hvala vsem, ki ste poravnali naročnino ali nas v nekaj primerih opozorili, da smo lahko sedaj popravili netočnosti. Če je kje še kakšna pomota ali napaka (v naročnini, daru ali v naslovu), nam sporočite. Ko vam pri naslovu piše na primer Expired 2002 – to pomeni, da imate plačano naročnino do konca leta 2002, ne pa, kot ste nekateri mislili, da dolgujete za imenovano leto: plačano je do konca imenovanega leta! Hvala za vašo zvestobo. Delali bomo, dokler bomo duševno, fizično in finančno zmogli in mogli. O stroških vsake številke Misli sem vam napisal prejšnji mesec. Na pošti pa so mi ob prevzemu septembrskih Misli povedali, da je od 1. septembra 2002 letalska poština dražja za 30 centov. Prej je bila tri dolarje, sedaj pa stane pošiljanje enega izvoda Misli preko morja \$3.30. Verjemite mi, da si teh podražitev ne izmišljam jaz! Račun pa mi izstavijo.

Spletam jagode rožnega venca tudi za vas. Bog živi!

pater Ciril

“NEZNANA” NEBESA

Zivel je clovek, ki si je neizmerno zeled cimprej priti v nebesa. Koncno je umrl in prišel v nebesa. Angel ga je prijel za roko in mu pokazal prekrasne gore, cudovite cvetlice, nepozaben sončni zahod, majhne otroke, ki se igrajo na ulici. Clovek je vzkliknil: “Ali niso nebesa cudovita!” Toda angel je odgovoril: “To niso prava nebesa! To je svet, v katerem si zivel, a ga nisi nikoli videl.”

“Pricakovanje nove zemlje ne sme oslabiti, marvec spodbuditi v nemo za delo na tej zemlji.

Pesem za sice

Veliko veselje je bilo 14. julija 2002 v Figtree. Pevci z voditeljico Barico Brodnik in organistom Andrejem Žičkarjem so se naučili pesem z naslovom Vseh podob Marija in jo ob koncu svete maše zapeli v veselje vseh, posebej pa avtorja besedila in glasbe Franka Bresnika, ki je prišel prav za to priložnost skupaj s svojo ženo Jožico iz Coome. Pesem je priredil Andrew Žičkar.

VSEH PODOB MARIJA

**Vseh Marij Marija,
že dolgo nam želi,
živeti ne brez cilja in v mir zaupati.
V prošnji in molitvi, v želji Ti zvesto,
v besedni ponovitvi, Te prosimo lepo.
Moralo in čednosti,
zadovoljstva brez skrbi,
spoštovanja in ljubezni,
da v nas spet zaživi.
Mladini, cvet življenja,
daj vero, upanja, ljubezni,
potrpljenja ter dar zveličanja.
Varuj in blagoslovi nas in vse ljudi,
ko čas bo zapustiti, se s Tabo združiti.**

PATRU VALERIJANU

**Zlatomašnik, g. pater Valerijan,
prihaja med nas ves voljan,
svoje ovčice pasti zvesto,
jih nasiti v duhu z Božjo močjo.**

**Vedno veselo prisede med nas,
njegov trud olajša veseli obraz.
Zlatomašniku pot bila trda je ta,
a Božje oko je čuvalo ga.**

**Hodil iz kraja v krajje pasti ovčice,
sonce žarelo, ogrelo je svet.
Pater Valerijan, čestitamo Vam!
Zlatomašnik, ostani vedno med nam'!**

**Petdeset let je pasel svoje ovčice,
izgubljene so lačne b'le Božje moči,
približale k njemu se v svetišče,
zlatomašnik je olajšal njih solzne oči.**

Ivanka Žabkar

**Ob 90 - letnici
frančiškanske skupnosti v ZDA
(1912 - 2002)**

Pozdravljeni,
vsi slavljenci, očetje frančiškani!
Pozdravljeni, prijatelji,
v Lemontu danes zbrani!

Pater Zore iz Slovenije,
vsa srenja vas pozdravlja.
Brezjanska pa nas Mamica
vse skupaj blagoslavlja.

Že dolgih let devetdeset
očetje frančiškani
delujete,
in se ljubeče žrtvujete med nami.

Ameriška Slovenija
hvaležno vas pozdravlja,
Frančišek svet, vaš svetel zgled,
plačilo vam pripravlja.

Bil Kazimir pobud je vir,
katoliški voditelj,
redovnik svet, pisatelj vnet,
učitelj in graditelj.

V Lemontu sad njegovih nad
Marija zdaj nam var'je
in vodi vas
in vodi nas varno skozi viharje.

**Gvard'jan Metod ohranja plod
Frančiškovega cvetja:
Naj še cveti, naj sad rodi
še dolga desetletja!**

Prijatelji

Začetek zgodovine komisariata sv. Križa v ZDA predstavlja prihod p. Kazimirja Zakrajška v Ameriko, 22. novembra 1906. Pred njim je bilo tam že nekaj slovenskih frančiškanov, ki pa so prihajali tja kot "Baragovi misijonarji". Patra Kazimirja je v Ameriko povabil nadškof iz Clevelanda, da bi skrbel za slovenske priseljence. Iz Clevelanda se je kmalu preselil v New York. Marca leta 1909 je začel izhajati nabožni mesečnik Ave Maria, ki izhaja še danes. Ko je leta

1910 prišlo v Ameriko še nekaj sobratov, je bil 24. avgusta 1912 ustanovljen komisariat. Na farmi, ki so jo kupili leta 1923, so slovenski frančiškani postavili najprej lesen samostan s cerkvico v čast brezjanski Mariji Pomagaj. Naslednje leto se je tja preselilo vodstvo kustodije. Iz Lemonta so prišli patri v petdesetih letih tudi v Avstralijo: p. Klavdij, p. Beno, p. Bernard, p. Bazilij, p. Odilo in p. Valerijan. Iz Avstralije pa je tja lansko leto odšel za gvardijana naš urednik p. Metod. *(Na fotografiji je samostan v Lemontu).*

PESEM IZPOD VEČNO ZELENEGA POHORJA

Že nekaj časa sem premišljeval, da se oglasim v vašem časopisu »Misli«, ki na poseben in prijazen način povezuje vas, ki ste najdlje od domovine.

Za pisanje tega članka sem izbral dan, ko sem prejel ta, meni tako drag časopis. Iskreno sem hvaležen patru uredniku in uredništvu, da mi je bila preko patra Janeza iz Adelaide uresničena velika

želja, da sem med prejemniki »Misli«, v katerih odkrivam in obujam spomine, ko smo z NONETOM CERTUS iz Maribora v mesecu maju in juniju 2001 gostovali v Sydneyu, Canberri, Melbournu, Geelongu in Adelaide. Bogu hvala, da smo lahko to doživeli in se na lastne oči prepričali, kako veliko in neprecenljivo vlogo opravljajo patri frančiškani v verskih središčih, ki jih vodijo in iz katerih duhovno oskrbujejo rojake po širni Avstraliji. Velika škoda je, da v našem verskem tisku tako malo piše o tem velikem delu, ki na poseben način ohranja slovenstvo med rojaki. Prav tako smo se lahko prepričali, kako se zbirajo rojaki v slovenskih klubih, saj nam je bilo omogočeno, da smo v nekaterih imeli koncerte.

Vsi člani NONETA CERTUS radi obujamo spomine na številne lepe trenutke, ki smo jih doživeli na vsakem koraku.

Povezanost v verskih središčih še na poseben način dokazuje, da so to zibelke Slovenstva. Tukaj se povezuje v veri in narodu in domači slovenski kulturi. Bog daj, da bi se to ohranilo in, da bi nikoli ne utihnila slovenska beseda, pesem in molitev.

Po lanski uspešni turneji po Avstraliji je Nonet na povabilo patra Metoda Ogorevca gostoval v Lemontu kjer so slovenski frančiškani praznovali 90 - letnico prihoda v

ZDA. Za nonet je to velika čast in Bogu hvala za dar petja. Iskrene in dobre želje v mojem imenu in pa seveda v imenu vseh članov namenjam patru Valerijanu Jenku za zlati mašniški jubilej. Naj Vas na Vaši duhovniški poti tudi v bodoče spremlja zdravje in božja milost, da boste lahko še dolgo služili njemu, ki Vas je na to pot poklical in, ki vam daje moč za odgovorno dušno pastirsko delo med rojaki v Avstraliji.

Tudi vam spoštovani patri Filip, Janez in Ciril želim veliko zdravja in moči, da boste zmogli v svojem velikem in odgovornem poslanstvu. Dragi rojaki, tudi vam želim predvsem zdravja. Ohranjajte slovensko besedo, domače navade in vse tisto kar je slovenskega. Vse to prenašajte na mlajše, saj se bo le tako ohranila slovenska beseda, molitev in pesem, ki vam je dajala notranjo moč, da ste zmogli v težkih trenutkih, ko ste se soočali s tujim svetom. Nenazadnje želim patru uredniku in uredniškemu odboru »Misli« veliko uspeha z željo, da bi ta prijazen in domač ter vsebinsko neprecenljivo bogat časopis še naprej povezoval rojake, svoje bralce ter jih povezoval in krepil v domači besedi. Vse dobro, dragi rojaki in Bog vas živi!

Pavli Križovnik
Predsednik noneta Certus

PREBIVALSTVO NA TLEH SREDNJE EVROPE

V Ljubljani je bil v soboto, 28. septembra 2002, v sejni dvorani SSK na sporedu 2. mednarodni posvet na temo "Prebivalstvo na tleh Srednje Evrope", kot nadaljevanje prvega uspešnega mednarodnega posveta iz leta 2001 pod naslovom "Veneti v etnogenezi srednje-evropskega prebivalstva". Ob obisku domovine v letošnjem septembru sem se imela priložnost udeležiti letošnje konference, kjer sem predstavila tudi svoj referat.

Na letošnji konferenci so nastopali sledeči govorniki: Ivan Tomažič iz Avstrije z referatom o "Slovanskih sledovih v predindoevropskem obdobju"; Jožica Gerden iz Avstralije na temo "Prvobitnost Venetov Srednje Evrope"; Jože Škulj iz ZDA na temo "Genetske raziskave in njihov pomen za preučevanje Venetov"; Lucijan Vuga iz Nove gorice je govoril o "Ladincih - poslovenjeni Italidi"; Anton Perdih iz Ljubljane je grafično prikazal zanimiva dejstva o "Vplivih zadnje poledenitve na praprebivalstvo Evrope"; Vinko Vodopivec iz Ljubljane je prikazal "Primerjave branj Pyrgijskih zlatih ploščic"; Giancarlo Tomezzoli iz Italije in V. A. Čudinov s temo "Spada di Verona"; Sandi Sitar je predstavil "Situlsko umetnost"; Andrej Rant je govoril o "Kultu sonca v prazgodovini in v slovenski ljudski kulturi"; I. Petkovšek je pripravil referat na pogansko božanstvo "Belin"; Jože Rant pa je zaključil posvet s temo "Dostop do znanstvene literature v arheologiji in indoevropski linguistiki preko interneta.

Moje osebno zanimanje in osveščenost o naši "slo-venetski" preteklosti in srednje-evropski prisotnosti od predzgodovinskih časov pa do današnjih dni, se je začelo že pred leti, ko sem preštudirala nekaj knjig na temo naše venetske preteklosti in se tako podrobneje seznanila s pionirskim delom venetologov Šavlija, Bora in Tomažica. Še bolj močno pa me je pritegnilo spoznanje, ko sem tukaj, v podeželjski Avstraliji, kjer živim že preko 30 let, ugotovila, da so tukajšnji prvobitni t.i. "nemški" priseljenci, ki so prišli kot begunci pred 150 leti, pravzaprav lužiški in šlezijiški Sorbi (so-erbe - sozemljaki) ali Vendi, kot se sami sebe po skoraj dvestoletjih izseljenstva

še vedno ponosno imenujejo.

Na 1. Mednarodni konferenci v letu 2001 sem zato predstavila referat prav na temo o Venetih v Avstraliji - zgodovino podjarmljenih nemških oziroma slovanskih Venetov, ki so se izselili v Avstralijo in Ameriko pred dobrimi 150 leti.

Z velikim zanimanjem še naprej sledim odkritjem tudi drugih avtorjev, kot so Antony Ambrožič iz Kanade, ki raziskuje starodavne venetske zapise s pomočjo slovenskega jezika, in nadaljuje podobno delo, kot ga je začel pokojni Matej Bor, pa tudi delu številnih drugih raziskovalcev naše venetske preteklosti, kot so Pavel Tulajev iz Rusije, Petre Jandaček, Čeh iz ZDA itd... Tako vneto raziskujem med starimi zapisi in po arhivih ter sledim novim odkritjem in številnim izkopanim na današnjem slovenskem ozemlju, pa tudi preko naših današnjih meja, v vsej osrednji Evropi, na območju kulture žarnih grobišč, ki je značilna za Venetsko kulturo osrednje Evrope ob znani starodavni trgovski "jantarski poti".

Moja nepristranska in »strokovna kvalifikacija« je predvsem v spoštovanju in občudovanju bogate zgodovine naših prednikov, od antike do današnjih dni, ter popolno spoštovanje resnice. Prav je, da se Slovenci končno zavemo, da naš narod odločno ne spada na Balkan, kot so nas z naselitveno teorijo (namerno ali pomotoma?) učili v šoli in jo nam vtepli v glavo tudi nemški in italijanski osvajalci, temveč spadamo v samo srce Evrope, kjer geografsko živimo še danes. Za slovensko samozavest je zelo pomembno, da smo v sedanjem času priključevanja k

evropski skupnosti ponosni na našo zgodovino in cenimo svoj jezik kot najstarejši in najdragocenejši jezik osrednje Evrope ter ga kot takšnega gojimo.

Na tem področju preostaja še ogromno dela za slovenske zgodovinarje, ki žal še vedno skeptično stojijo ob strani in niso pripravljeni spremeniti zgodovinske zmote. Da so bili prebivalci osrednje Evrope narod, ki se danes imenuje v različnih jezikih pod imeni od Veneti-Wends-Windišarji-Sloveni-Vandeki-Sclavoni-Enetoi...pravzaprav najstarejši narod Evrope, je dokazano in neizpodbitno dejstvo.

Postavlja pa se še natančnejše vprašanje strokovnjakom: ALI SO BILI VSI SLOVANI VENETI? Pionir na venetskem področju dr. Jožko Šavli pravi »Odločno ne, Rusi npr. so Slovani, ne pa Veneti!»

Njihovo poreklo namreč izvira iz ljudstev starodavne Kulture bojnih sekir finskega porekla. Šele v času, vzporednim z rimskim, je mednje prišla venetska skupina, ki je prinesla poljedelstvo. Prehod na poljedelstvo pa je pomenil tudi prevzetje venetskega jezika, ki mu danes rečemo slovanski...

Vabim rojake v domovini in po svetu, da sežete po bogatih venetskih virih, se nam pridružite in prispevate po svojih močeh, da bi si Slovenci končno smeli zapisati lastno in resnično zgodovino, ki nam je lahko samo v ponos. Mnogo uspehov želim!

Lep pozdrav!

Jožica Gerden

*Tajnica ASK in za Narodni Svet Victoria
Podpredsednica SSK-za cezmorske dezele*

Zgodba za dušo

Pravičnemu možu je Bog dovolil, da bo v naprej videl, kakšno je življenje po smrti. V nebeški palači so ga peljali v velikansko sobo. Tam je videl ljudi, sedeče pri polni mizi. Na njej so bile izvrstne in čudovito pripravljene jedi, a se jih ni nihče dotaknil. Pravičnega človeka je to še toliko bolj začudilo, ker se je na obrazih ljudi videlo, kako so sestradani in vzdihujejo po hrani, ki je pred njimi.

»Če so lačni, zakaj ne vzamejo hrane, ki je pred njimi?« Je vprašal mož svojega nebeškega vodnika. »Ne moremo hraniti samih sebe,« je pojasnil vodnik. »Lahko si opazil, da imajo roke zvezane, in naj se še tako trudijo, ne morejo prinesiti hrane do svojih ust. «Res je, to je pekel,« je rekel pravični in zapustila sta dvorano.

Nato so ga odpeljali v drugo sobano in mu pokazali mizo, prav tako obloženo z izvrstnimi in čudovito pripravljenimi jedmi. Toda tu so bili ljudje, sedeči ob mizi, srečni in zadovoljni, brez znamenj sestradanosti. Na svoje veliko začudenje pa je videl, da imajo tudi ti zvezane roke. Obrnil se je k svojemu vodniku in ga vprašal: »Kako to, da jedo, ko pa vidim, da se ne morejo sami hraniti?«

»Poglej,« je dejal vodnik. Pravični mož je pogledal in videl, da hranijo drug drugega. »Resnično to so nebesa.« je vzkliknil. »res je, je odvrnil spremljevalec nadaljeval: »Kot lahko vidiš, je razlika med peklom in nebesiv tem, da smo v ljubezni do bližnjega odprti do njega in mu služimo.«

Nemogoče je z besedami opisati nebesa ali pekel. Toda po Kristusovi besedi vemo: »Karkoli ste storili enemu izmed teh mojih bratov ste meni storili« (Mt 25, 40). Pa tudi »kar niste storili enemu od teh najmanjših bratov tudi meni niste storili« (Mt 25,45). Večnost bo na neki način nadaljevanje našega zemeljskega življenja. Ljudje smo svobodni in lahko sami odločamo o poteku »večne« nadaljevanke našega življenja.